

دولت قرآن

دکتر محی الدین بهرام محمدیان

محمديان، بهرام، ۱۳۳۲

دولت قرآن / محي الدين بهرام محمديان. -- تهران: عابد، ۱۳۸۴.

[۱۹۷] ص.

ISBN: 964-364-617-3

۱۵۰۰۰ ریال:

فهرستفهرستی براساس اطلاعات فیبا.

کتابنامه: ص. [۱۹۳-۱۹۷]: همچنین به صورت زیر نویس.

۱. قرآن -- مسائل متفرقه. الف. عنوان.

۲۹۷/۰۲

BP ۶۵/۴/م۲۸۵۹

۲۱۸۲۷-۸۴م

کتابخانه ملی ایران

انتشارات عابد

دولت قرآن

دکتر محي الدين بهرام محمديان

حروفنگار و صفحه‌آرا: حسن ميرزاجعفر

ليتوگرافي: معاصر

تیراژ: ۳۰۰۰ جلد

قيمت: ۱۵۰۰ تومان

نوبت چاپ: اول - پاييز ۱۳۸۴

چاپ و صحافي: معاصر

ناشر: نشر عابد

شابک: ۹۶۴-۳۶۴-۶۱۷-۳

آدرس مرکز پخش: خ ستارخان، خ حبيب‌اللهی، نبش كوچه جعفریان صادق،

پلاک ۳۲ تلفن: ۶۶۵۱۳۳۲۱ تلفکس: ۶۶۵۱۵۲۲۹

فهرست

عنوان	صفحه
□ مقدمه	۹
□ نامه‌های قرآن و مناسبت‌های آن	۱۳
□ راز نزول قرآن در رمضان	۲۷
□ گامی به سوی قرآن	۴۱
□ درآمدی بر مباحث تفسیر	۸۱
□ سوگندهای قرآن	۱۳۹
□ مثل‌های قرآنی	۱۸۱
□ منابع و مأخذ	۱۹۳

صبح خیزی و سلامت طلبی چون حافظ
هر چه کردم همه از دولت قرآن کردم

دولت قرآن، دولت بسی پایان و بسی منتهایی است که روزگارش پایان
نمی پذیرد و گنجینه اش نقصان نمی یابد. دُرّ و گوهرش زیب زندگانی
مؤمنانه اهل دانش و اندیشه است و زلال جاری اش کوثر گوارای
جستجوگران معرفت و حقیقت. التّجاء به ذیل پناهش از هر گزندی در
امان می دارد و تمسّک به عروة الوثقیّ آن از هر تکانه ای مصون می سازد.
قرآن خدائی نامه است تا بندگان نیوشای ندای خدایی و خوانای پیام
آسمانی باشند. در تلاوت آن نشانه ها بینند و با نشانه ها جان را به طهارت
و شکوفایی رسانند و با تطهیر و پاکسازی جانها بر جایگاه شرک و
جهالت، پایگاه فرهنگ و مدنیت توحیدی را بنیان نهند.

آن روزگاری که در میان انسانهای درس ناخوانده، تربیت یافته ای الهی
جامه رسالت به تن کرد و از فراز حراء با ندای اقرأ فرود آمد، فریاد «قولوا
لا اله الا الله تفلحوا» را سر داد تا جانها را از زنجیر بندگی بندگان زنجیری
آزاد کند و آنها را به بندگی خداوند یکتا رهنمون شود. آن روز هیچکس

گمان نمی‌کرد که دفتر قرآن او قانون پایدار حیات خواهد شد و حیات طیبۀ انسانی به قانون او قرائت و معنا خواهد یافت.

او در دورۀ بعثت خویش دولت قرآن را بنیان نهاد تا جهان از دولت قرآن جان بگیرد. پیام قرآن را در سنت و سیرۀ خود جاری ساخت و خلقت و خوی‌اش که قرآن مجسم بود، مثال اعلای چگونه زیستن شد تا همگان را اسوۀ کامل در پیش رو باشد. او به هنگام سفر ابدی نیز قرآن را به عنوان یکی از دو امانت گرانبها به همراه اهل بیت خویش معرفی کرد تا بشریت با اعتصام به این دو به گرداگرد کوثر هدایت گرد آیند و با سیراب شدن از آبشخور آن هرگز گمراه نشوند.

قرآن در میان مسلمانان چنین جایگاهی دارد و آن روز که این جایگاه در میان مسلمانان معروف و محترم بود، توانسته بودند عالم را در پناه خود بگیرند و به سوی کمال انسانی راهنما باشند. در آن دوران توانستند، اصول شناخت و معارف راستین را در جهان پراکنند و در همه سطوح و برای همه تار و پود تاریخ افق روشن حیات طیبۀ انسانی را بنمایانند.

اما چه می‌توان گفت و چه می‌توان کرد آنگاه که خودخواهی و عصبیت، قدرت‌طلبی و افزون‌خواهی فردی و فریب و سیاست‌کاری جای خداخواهی و ایثار و حقیقت و مصلحت اجتماعی را بگیرد؟! و چشم‌های ظاهربین و نفس‌های راحت طلب و ذهن‌های ساده‌اندیش فراتر از قدم‌های خود را نبینند و گام‌های فراتر را بُردبار نباشند؟!

در میان مسلمانان ابتدا به بهانه کفایت کتاب الهی، اهل بیت، معلمان و مفسران راستین و دانایان قرآن را پس راندند و سپس این تردید را ترویج کردند که آیا می‌توانیم قرآن را بشناسیم و درک کنیم؟! آن‌گاه به جای آنکه تأویل و تفسیر قرآن را از راسخان علم الهی سراغ بگیرند به سوی آراء

ماخوذ از داستان‌سرایان اهل کتاب رفتند که در عهد جدید و عهد عتیق چه گفته‌اند و چه نوشته‌اند؟ نه تنها مرجعیت سیاسی خاندان پیامبر (ﷺ) را نادیده گرفتند، مرجعیت علمی آنان را نیز فراموش کردند و کعب الاحبار را مفسر بارگاه خلافت عثمان شناساندند، چون او می‌توانست با حذف «واو» انباشت سیم و زر را بر صاحبان آلف و آلف توجیه کند و زشتی و عذاب آن را منحصر به روزگاران گذشته در میان دانشمندان یهود بسازد.

چندی نگذشت که جهاد و اجتهاد اهل بیت پیامبر (ﷺ) ثمر داد و مردم را متوجه کرد که از چه میراث گرانبهایی غفلت کرده‌اند! اما باز هم تزویر عباسیان در روزگار تشنگی مسلمانان نسبت به معارف ناب قرآنی همان سیاستی را پیش گرفت که پیش از آنها فریبکاران اموی در عرصه فکر و اندیشه آزموده بودند. در مقابل دانشگاه و مدرسه فکری ائمه اهل بیت (علیهم‌السلام) که امام باقر و صادق (علیهم‌السلام) آن را بازگشایی و توسعه داده بودند، نهضت ترجمه متون یونانی با موجب حکومتی راه افتاد تا آموزش و تفکر در معارف قرآنی دوباره به تأخیر افتد.

سالها گذشت و می‌گذرد و هنوز امت اسلامی دردمند از آلام روزگار غفلت و مسموم از جرعه‌نوشی از جام آلوده بیگانگان است.

امروز، روزگار ما، روزگار بازگشت به قرآن است احساس نیاز و تشنگی به معارف قرآنی و الهی بیش از هر زمان دیگر است، این عطش‌ناکی در میان نسل جوان و سرخورده از آموزه‌های بشری بسیار فراوان است.

اما در برابر این گرایش و علاقمندی و احساس نیاز کم کاری، بدکاری، بی‌برنامگی و زمان‌شناسی از سوی مجامع فکری و فرهنگی نیز اندک نیست. اما چه باید کرد؟

به اعتقاد من در کنار آموزشهای ابتدایی قرآنی، علیرغم گامهای مؤثری که بعد از انقلاب اسلامی با اتکاء به علاقه شخصی افراد و حمایت برخی از مؤسسات برداشته شده است ولی هنوز در این زمینه، نقیصه عدم توانایی عمومی بر قرائت و روانخوانی باقی است، آموزش علوم قرآنی، معارف قرآنی و ترویج عملی و عینی تربیت قرآنی لازم است در کانون توجه برنامه‌ریزان و سیاست‌گزاران فرهنگی و آموزشی قرار بگیرد. درباره فرهنگ و معارف قرآنی باید آنقدر گفته و نوشته شود و بر اخلاق و رفتار قرآنی به اندازه‌ای باید تأکید شود تا احساس استنشاق در فضای قرآنی برای همگان ملموس باشد.

آنچه در این دفتر در پیش روی شما است برخی از نوشته‌ها درباره قرآن است که به صورت متفرق در جراید و مجلات منتشر شده است. قصد بر این است که این مجموعه تحت عنوان «دولت قرآن» در حوزه‌های علوم و فنون قرآنی، معارف قرآنی، مفاهیم قرآنی و امور قرآنی تقدیم محضر قرآن پژوهان و علاقمندان به ساحت مقدس قرآن و ائمه اهل بیت (علیهم‌السلام) گردد.

البته این نوشته‌ها در فاصله‌های زمانی مختلف از دهه هفتاد تا به امروز به رشته نگارش در آمده‌اند، به همین خاطر زبان نگارش و آهنگ قلم در مقالات متفاوت از هم هستند.

در پایان از خداوند متعال مسئلت می‌دارم تا در پرتو عنایات حضرت امام عصر ارواحنا فداه توفیق تدوین و تنظیم مباحث مورد نظر قرآنی را جهت تقدیم به محضر قرآن پژوهان مرحمت فرماید.

انه ولی التوفیق
محمدیان